

AYNI DİLİ KONUŞMUYOR MUYDUK?

Tüm toplumlarda kadınların ve erkeklerin konuşmalarında bir takım farklılıklar gözlenir. Zaman zaman birbirlerinin söylediklerini yanlış anladıkları da... Aynı toplumda, hatta aynı evde büyümüş bir kadın ve bir erkek, kendi anadillerini ne kadar farklı konuşabilirler ki diye düşünenlerdenseniz, toplumdilbilim çalışmalarının şaşırtıcı örneklerine bir göz atmaya ne dersiniz?

İnsanların dili toplumsal, siyasal ya da etnik grubuna, eğitim durumuna, içinde bulunduğu iletişim ortamına, yaşına ve cinsiyetine göre değişiklik gösterir. Her iki cins de evde, okulda ya da işte farklı deneyimler yaşar, farklı sorumluluklar yüklenir ve farklı etkinliklere katılır. Ailede kız ve erkek çocuklara nasıl farklı davranılıyorsa, toplumda da kadın ve erkeklere farklı davranılır. Dil kullanımı da, cinse bağlı davranışların bir yönünü oluşturur. Kadınlar ve erkekler kendi cinslerine uygun dil davranışlarını toplumsallaşma sürecinde edinirler.

Bir dilin yapısı, sözcük dağarcığı ve kullanımıyla, bu dili kullananların cinsiyetleri arasında bir bağ olup olmadığı da, toplumdilbilim alanında son otuz yıldır üzerinde çalışılan bir konu.

Yapılan ilk çalışmalarda, kadın ve erkeğin konuşmasındaki sesbilimsel, biçimbilimsel, sözdizimsel ya da sözcüksel farklılıklara odaklanılmış. Daha sonraki çalışmalardaysa, bütünüyle söylem çözümlemesine yönelme olmuş. Pek çok çalışmada, kadın ve erkeğin konuşma biçiminde aynı farklılıklar bulunsa da, bu farklılıkların neden ve nasıl ortaya çıktığıyla ilgili çeşitli yorumlar yapılmış. Bu yorumlardan ortaya çıkan “egemenlik” ve “ayrılık” yaklaşımları, toplumdilbilimcilerin üzerinde en çok durduğu ve ikisi arasında bir orta yol belirlediği yaklaşımlar. Çünkü her iki yaklaşımın da ıstık tuttuğu bazı noktalar var.

Egemenlik Erkeklerde

İlk olarak William O'Barr ve Bowman Atkins'in ortaya attığı egemenlik yaklaşımında, kadınlar toplumda bir azınlık olarak görülüyor ve erkeklerin egemen olduğu düzende, kadınların dışlandığı ve ezildiği düşünülüyor. Buna göre, kadın ve erkeğin dil kullanımındaki farklılıklar da erkeklerin toplumdaki egemenliğini ve kadınların ezilmişliğini yansıtıyor. Genelde feminist toplumdilbilimcilerin savunduğu

bu yaklaşımda, kadınların kullandığı dilin tipik özellikleri güçsüz, yetersiz ya da zayıf olarak niteleniyor. Feministlere göre kadın, erkeği akıllı, toplumda saygınlığı olan, kuvvetli, sözü geçmesi gereken taraf; kendiniyse zayıf, saygınlığı olmayan, bağımlı olan taraf olarak görüyor. Erkekse, kendisinin güçlü, kadınınsa güçsüz olduğuna inandırılıyor. Kadınların dil kullanımı da, toplumdaki bu kendine güvensiz konumlarını yansıtıyor. Bu nedenle de, kadınların kullandığı dilde mantık kurallarının ve akıcılığın olmadığı, tümce-lerin sık sık yarım bırakıldığı ve soru biçiminde iletildiği belirtiliyor. Ayrıca, erkeklerin bulunduğu ortamlarda ka-

dınların daha az konuştuğu ve konuşuklarında da karşılarındakileri destekleyici stratejiler kullandıkları ileri sürülüyor. Feministler bu durumu kadınların, erkeklerin dünyasını yansıtan dille iletişim kurmakta güçlük çekmelerine, konuşurken kendilerine güvenmediklerinden sık sık onaylanmak istemelerine bağlıyorlar. Kadınların, dil kullanımında erkeklerle eşit olanakları paylaşmadıklarından, dilsel bir dışlanma yaşadıklarını ve değişik durumlarda etkili iletişim kurmakta güçlük çektiklerini belirtiyorlar. Böylece kadınların toplumdaki alt konumu dile yansıtmış oluyor. Bu durum, kadının toplumdaki konumunun yaratılmasına ve sürdürülmesine de katkıda bulunuyor.

Bu yaklaşım, kadın ve erkeğin dil kullanımındaki farklılıklara belli bir noktaya kadar ışık tutuyor. Ancak, her ne kadar bazı toplumlarda benzer tablolar görülse de, bunu genele yaymak ve farklılıkların tek nedeni olarak göstermek yanlış olur. Ayrıca, dillerin erkeklerin tekelinde olması, kadınların dile yabancı olması ya da dillerin kadınların deneyimlerini aktarmada yetersiz kalması söz konusu olamaz. Burada dilin özellikleri olarak açıklanan bazı noktalar, aslında sözkonusu toplumların özellikleriyle ilgili. Bu gibi toplumlarda, kadın ve erkek eşit olarak ele alınmadıkça, konuşmalarında farklılık oluşması kaçınılmaz.

Kültürler Arası

İlk olarak Daniel N. Maltz ve Ruth A. Borker tarafından ileri sürülen ayrılık yaklaşımıdaysa, kadınlar ve erkekler toplum içinde iki ayrı alt kültür olarak değerlendiriliyor ve iki cins arasındaki konuşma biçimi farklılıklarının, bu farklı kültür özelliklerinden kaynaklandığı savunuluyor. Değişik toplumsal gruplardan gelen bireylerin konuşmayı planlama ve yorumlama stratejilerinin değişik olduğu ve bu durumun da yanlış anlamalara neden olduğu daha önceki çalışmalardan biliniyor. Maltz ve Borker, kadın ve erkeklerin birbirinden farklı alt kültürleri olduğunu ve bu durumun kadın ve erkek arasındaki iletişimi önemli ölçüde etkilediğini ileri sürüyorlar. Kadın ve erkeğin konuşurken aynı varsayımlardan yola çıkmadıklarını, bu yüzden de konuşanın niyetiyle karşıındakinin

anladığı arasında bir uyum olamayacağını savunuyorlar.

John Gumperz de, konuşmada hikaye etme, açıklama, tartışma, vurgulama, emretme ve yöneltme gibi işlevlerin evrensel olduğunu; ancak, bu işlevlerin toplumsal düzeyde gerçekleşmesinin kültürel etkenlere bağlı olduğunu söylüyor. Bireylerin değişik kültürel varsayımlarla bilgi ya da tartışmayı değişik biçimlerde yapıldıklarını, değişik konuşma biçimleri kullandıklarını belirtiyor. Böylece bireyler konuşmadaki hakları ve konuşmadan beklentileri konusunda ayrılıyor; bu durum da bireyler arasında sık sık yanlış anlamalara neden oluyor.

Kurallar Çakışınca

Maltz ve Borker'a göre kadın ve erkeklerin arkadaşça konuşmalar için edindikleri kurallar, birbirleriyle konuşurken çakışıyor. Bu konuda en bilinen örnek, Amerikan toplumunda ko-

nuşma anında dinleyen tarafın verdiği ya da vermediği olumlu kısa yanıt ya da karşılıklarla ilgili. Karşılıklı konuşmanın genel özellikleri olan bu tepkiler, başı öne doğru sallama ya da "evet", "hmm" gibi yorumları içeriyor. Bu tepkileri hem kadınlar hem de erkekler veriyor. Ancak Maltz ve Borker'a göre kadınlar ve erkekler için bu kısa yanıtlar farklı anlamlar taşıyor. Bunlar, kadınlar için "Seni dinliyorum, devam et" anlamına gelirken, erkekler için "Seninle aynı görüşteyim", "Seni anlıyorum" gibi daha kuvvetli anlamlar taşıyor. Kadınlar bu küçük tepkileri daha sık kullanıyor ve kendileri konuşurken de bu yanıtları bekliyorlar. Bu yanıtları alamadıklarında karşılarındakinin kendilerini dinlemediği sonucunu çıkartabiliyorlar. Erkeklerse, bu tepkileri, daha az ve genelde konuşmanın sonuna doğru kullanıyorlar. Konuşmaları boyunca sürekli bu küçük tepkileri aldıklarında, karşılarındakinin kendileriyle aynı fikirde olduğunu düşünüyorlar. Konuşmaları bittiğindeyse, karşılarındakinin tümüyle farklı bir fikirde olduğunu açıklaması onları şaşırtıyor ve sonuç olarak, kadınların ne düşündüğünün önceden tahmin edilemeyeceği ya da kadınların durmadan fikir değiştirdiği görüşüne varabiliyorlar. Böylece, her iki cinsin iki değişik kurala ya da aynı yanıtlar için farklı yorumlara sahip olması, birbirlerini sık sık yanlış anlamalarına yol açıyor.

Maltz ve Borker'a göre bu gibi durumların nedeni, kadın ve erkeklerin her gün iletişim halinde olsalar bile, farklı alt kültürlerle ait olmalarından dolayı farklı konuşma kurallarına sahip olmaları. Aynı biçimde, kadınların soru sormayı konuşmanın devamı için bir gereklilik olarak gördüklerini, erkeklerinse soruları yalnızca bilgi soru amaçlı kullandıklarını belirtiyorlar. Konuşma anındaki saldırgan tutumları, erkeklerin konuşmayı organize etmenin bir yolu olarak gördüğünü, kadınlarınsa bu saldırganlığı kişisel olarak kendilerine yöneltilmiş ve engelleme amacıyla yapılmış bir davranış olarak düşündüklerini ileri sürüyorlar. Maltz ve Borker, kadın ve erkeklerin sorun paylaşma ve öneride bulunmaya karşı da farklı tutumlar içinde olduğunu söylüyorlar. Buna göre, kadınlar sorunları tartışma, deneyimlerini paylaşma ve rahatlama arayışındayken; erkeklerin, bir sorunun bahseden kişi kendisinden çözüm üretmesini bekliyormuş gibi, karşısındakine önerilerde bulunarak, hatta bir uzman edasıyla, ders vermiş gibi yanıtlar verdiklerini belirtiyorlar.

Çocuklukta Başlıyor

Kadın ve erkeklerin iki ayrı alt kültürü ne zaman edindikleri sorusunun yanıtı çocuklukta yatıyor. Maltz ve Borker'a göre yetişkin çağa geldiğimizde, farklı zamanlarda öğrendiğimiz ve farklı iletişim durumlarında kullandığımız bir dizi kural edinmiş oluyoruz. Örneğin, çocukken anne babalarımız ve öğretmenlerimizle etkileşimlerimiz sırasında, kendimizden üst ya da alt konumdaki kişilerle hangi kurallara göre iletişim kurmamız gerektiğini öğreniyoruz. Ergenlik çağıımıza doğru, karşı cinsle iletişim için bir kurallar dizisi ediniyoruz. Arkadaşça bir konuşmayı devam ettirmek için de kurallarımız oluyor. Ancak, ilginç olan, bu kuralları yüklerimizden değil, kendi yaşitlarımızdan ve hemcinslerimizden 5 - 15 yaş arasında öğreniyor olmamız. Çünkü bu yaş aralığında çocuklar arkadaşlarını genelde kendi cinslerinden seçiyorlar ve kendi cinsleriyle daha fazla zaman geçirdikleri için de birbirlerini etkiliyorlar. Çocuklukta aynı cinsten arkadaşlarla iletişim kurmak için geliştirilen konuşma biçimlerinin, yetişkinlikte karşı cinsle iletişimde de kullanılmasıysa,

Karikatürlerde kadınların nasıl gösterildiğini inceleyen çalışmalarda bazı ilginç bulgular elde edilmiş. Bu karikatürlerde, her iki cins de sahnedeysen, erkeklerin kadınlardan iki kat fazla konuştuğu; kadın ve erkeklerin farklı konular üzerinde sohbet ettikleri; erkekler iş, politika, vergi, spor gibi konulardan konuşurken, kadınların sosyal yaşamdan, kitaplardan, yiyecek ve içeceklerden, ev ve aileyle ilgili günlük sorunlardan ve yaşam tarzlarından bahsettikleri; kadınların kibar konuşmaya özen gösterirken, erkeklerin küfür ettiği ve bazı sözcüklerin kullanımının cinsiyete bağlı olduğu tespit edilmiş. Bu karikatürlerde geçen konuşmalar gerçek kayıtlar olmasa da, insanların bu konuda neler düşündüğünü çok iyi yansıtıyor. Kaldı ki, dilbilim araştırmacılarının çoğu, her iki cinsinde yer aldığı konuşmalarda erkeklerin kadınlardan daha fazla konuştuğunda hemfikir. Kadın ve erkeklerin kendi aralarında konuşurken konu başlıklarının, bu karikatürlerdekilere çok benzer olduğu da bir gerçek.

yanlış anlamaların temelini oluşturuyor.

Araştırmalar okul yaşına henüz gelmiş çocukların dil kullanma modellerinde bile kadın - erkek farklılığının oluşmaya başladığını gösteriyor. Her iki cinsin üyeleri bilinçli olarak birbirlerinden farklı davranmayı ve bu farkları abartmayı seçiyorlar. Kız çocuklar erkekler gibi, erkek çocuklar da kızlar gibi davranmamaya özen gösteriyorlar. Maltz ve Borker bu durumu, kişilerin kendi etnik kökenlerini belli etmek, kendilerinin diğerlerinden ayırt edilmesini sağlamak için özellikle aksanlı konuşmalarına benzetiyorlar.

Düğün Pastası Düğünde Yenir

Tannen, bu iddiasını desteklemek için ilginç bir örnek veriyor. "Evliliklerinin 50. yıldönümünü bir otelde kutlayan Amerikalı çift konuklarının bir bölümünü tüm hafta sonunu geçirmek üzere, bir bölümünüyse kutlama akşamındaki yemeğe davet ederler. Kutlama akşamındaki yemeğin sonuna doğru, garson o akşam çok yemek yenildiğini, kutlama pastasını keserlerse pek yenmeyeceğini söyler ve pastanın ertesi

Kadınlar ve Erkekler

Dilbilim çalışmalarında kadın ve erkeklerin, ortada bir flört etkeni olmadan, arkadaşça konuştukları, birbirlerine eşit olarak davranmaya çalıştıkları zamanlarda bile aynı rolleri oynamadıklarını göstermiş ve çarpıcı farklılıklar belirlenmiştir.

Kadınların Dünyası

- Aynı sosyal sınıflar içinde kadınların erkekler göre daha standart formları kullandıkları, tüm toplumdilbilim çalışmalarında çıkan ortak sonuç. Ancak bunun nedeniyle ilgili, toplumda kadınlardan daha iyi davranışlar beklenmesi, kadınların daha fazla statü bilincinde olmaları gibi farklı açıklamalar yapıyor.
- Genellemeler:
 - Konuşma sırasında karşılarındakine daha saygılılar.
 - Dilbilimsel olarak daha kibarlar.
 - Konuşanın sözünü nadiren kesiyorlar.
 - Başkalarını soru sormaya ve konuşmaya devam etmeye cesaretlendiriyorlar.
 - Sık sık konuştukları kişiyi dinlediklerini belli eden kısa ifadeler kullanıyorlar.
 - Diğer konuşmacıların varlığını kabul ettiklerini belirtmek üzere "siz" ve "biz" gibi kişi zamirlerini daha fazla kullanıyorlar.
 - Sözleri kesildiği zaman ya da dinlenildiğine dair bir tepki almadıklarında, sessiz kalma stratejisiyle durumu protesto ediyorlar.
 - Eşit düzeyde gördükleri arkadaşlarıyla güven içinde, çoğunlukla ev ortamında özel konularda konuşmayı tercih ediyorlar.

Erkeklerin Dünyası

- Tüm dünyada, her sosyal sınıfta erkeklerin kadınlara göre daha bölgesel formları kullandıkları gözlenmiş. Üstelik bu fark 6 yaşından itibaren görülmeye başlanıyor.
- Genellemeler:
 - Karşılıklı konuşmalarda sık sık karşılarındaki konuşmacının sözünü kesiyorlar.
 - Kadınlara açıklama yapma eğilimindedirler.
 - Diğer konuşmacılara meydan okuyor ve tartışma çıkarıyorlar.
 - Tartışılan konuyu kontrol etmeye çalışıyorlar.
 - Diğer konuşmacıların yorumlarına kulak asıyorlar.
 - Büyük gruplar halinde, genel konularda rahat konuşuyorlar.
 - Konuşmalarında bilgi ve becerilerini göstermeye çalışıyorlar.
 - Üstünlük kurabilecekleri ya da üstünlüklerini devam ettirebilecekleri ortamlarda daha rahat konuşuyorlar.

günkü öğle yemeğinde kesilmesini önerir. Kadın, konukların görüşünü alır. Erkeklerin tümü bu öneriyi uygun bulur, kadınların tümüye karşı çıkar ve parti o akşam olduğuna göre pastanın da o akşam kesilmesi gerektiğini söylerler.” Tannen bu olayda erkeklerin “ileti” üzerinde durduklarını, pastayı yiyecek olarak algıladıklarını belirtiyor. Kadınlar “üst ileti” üzerinde durduklarından, kutlama için özel olarak hazırlanan pastanın, o özel günde sunulması gerektiğini düşünürler. Ertesi güne kalırsa pasta bu özelliğini yitirecek, kutlama da pasta olmadığı için bir yönüyle eksik kalacaktır. Ayrıca, konukların bir kısmı o akşamın sonunda otelden ayrılacaklardır. Bu olay, kadın ve erkeklerin aynı iletiyi ne kadar değişik biçimlerde yorumladıklarını göstermiyor mu?

Tannen’a göre, ileti ya da üst iletile- re duyarlılıktaki ayrılıklar, kadın ve er-

kek arasında hemen her konuda görüş ayrılıklarına neden oluyor. Tannen, kadın ve erkeğin kendi düşüncelerinin mantığına, karşısındakininse mantıksızlığına inandıkları için bu gibi yanlış anlamaları düzeltmenin güçlüğüne de değiniyor.

Tannen’a göre, erkekler, tıpkı çocuklukta olduğu gibi, kendilerini hiyerarşik bir toplumsal düzende karşılarındakilere göre üst ya da alt konumda görürler. Konuşmalarına da üst konumda olabilmek, başkalarının aşağılanmamak üzere yön verirler. Bağımsızlıklarını korumak ve başarılı olmak için yaşam boyu mücadele verirler. Öte yandan kadınlar- sa kendilerini toplumsal ilişkiler içinde bir birey olarak görürler. Konuşmaysa onlar için insanların birbirini onayladığı, desteklediği ve anlamaya vardığı bir görüşmedir. Kadınlar için de yaşamda hiyerarşik bir düzen bulunur; ancak, bu

hiyerarşi güç ve başarıdan daha çok arkadaşlıkla ilgilidir. Kadınlar da statü kazanmayı ve başarılı olmayı isteseler de, bunlar kadınların sürekli peşinde oldukları amaçlar değildir. Statü kazanmaya ve başarılı olmaya çalışırken, bunu iyi ilişkilerle gerçekleştirmeye yönelik davranırlar. Erkekler de birlikte olmayı ve yakınlık kurmayı isterler; ancak, bu amaçlar onlar için birinci derecede önemli değildir, yakınlık kurmayı karşı çıkarak gerçekleştirmeye çalışırlar.

Aynı Dil Şart mı?

Pek çok kadın ve erkek, yakın ilişkilerinden memnun değil ve bir şeyleri konuşmaya kalktıklarında daha da fazla hayal kırıklığına uğruyor. Tannen’a göre ilişkilere toplumdilbilimsel bir bakış açısıyla yaklaşıldığında, bu memnuniyetsizlikleri, kimseyi delilikle ya da hatalı olmakla suçlamadan ya da ilişkiyi suçlayıp bitirmeden açıklamak olası. Eğer aramızdaki farklılıkları fark eder ve anlarsak, birbirimizin tarzından bir şeyler öğrenebilir, bu tarzların açıklamasını yapabilir ve buna uyum sağlayabiliriz. Eşlerin kişisel zayıflığa yorulan konuşma biçimi, farklı bir sistemi yansıtan biçim olarak yeniden ele alınabilir belki. Ya da eşlerimiz tarafından yıllarca didiklenen kendi konuşma tarzımızın mantıklı ve uygun olduğunu savunabiliriz.

Eğer konuşma tarzına dayalı farklılıkları anlayabilirsek, gerçek çatışmalara, uyuşmazlıklara göğüs germek ve bunların üstesinden gelmek amacıyla ortak bir dil bulmak için daha iyi bir konumda olabiliriz.

Derleyen

Meltem Yenal Coşkun

Hacettepe Üniversitesi, İngiliz Dilbilimi Bölümü
Başkanı Prof. Dr. Güray König’e katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

Oyunun Etkisi

Maltz ve Borker, kız ve erkek çocukların oyunlarındaki farklılıkların, kadın ve erkeğin kullandığı dilin farklı oluşunun nedenine ışık tuttuğunu belirtiyorlar. Saptamalarına göre, kız çocukları genelde küçük, hatta ikili gruplar halinde ve genelde iç mekanlarda oyun oynuyorlar. Mutlaka bir “en yakın arkadaş”ları oluyor. Arkadaşlıklar konuşma, özellikle de “giz”leri paylaşma yoluyla kuruluyor, devam ediyor ve bozuluyor. Karşılıklı yakınlık ve eşitliğin önemli olduğu gruplara yeni üye kabulü kolay olmuyor; ancak, gruba her katılan kişi eşit kabul ediliyor. Oyunlar işbirliğine dayalı oluyor ve işbirliği sürdürülemezse grup dağılıyor. Bu yüzden yönerge vermemeyi ya da en azından yönergeleri patron gibi vermemeyi öğreniyorlar. Arkadaşça konuşmanın, eleştiride içerse, destek ve yakınlık belirten biçimde olması gerekiyor.

Öte yandan, erkek çocukları genelde dışarıda, daha büyük ve hiyerarşik gruplar halinde oyun oynuyorlar. Oyun grubundaki yaş aralığı da kız çocuklarınınkinden daha geniş. Konuşmaktan çok bir şeylerle ilgilenerek, bir etkinlikte bulunarak zaman geçiriyorlar. Gruba yeni üyeler kolayca alınıyor; ancak yeni üyenin, gruptaki hiyerarşik düzende kendine iyi bir yer edinmesi için çaba harcaması gerekiyor. Bunu başarmak için de etikli konuşabilmeleri gerekiyor. Fıkra ve öykü anlatmak, söze sözle karşı gelmek, meydan okumak gibi sözel beceriler bu yüzden önem kazanıyor. Kimin hangi beceride en iyi olduğunu belirten, rekabetin temel olduğu konuşmalar sıklıkla gözleniyor. Bu durumda, kullandıkları dil samimiyet kurmaktan çok üstünlük sağlamak, bir dinleyici grubu edinmek ve bu dinleyicileri etkilemek amacı taşıyor.

Erkeklerin yaşlıları arasında, konuşmayı üstünlük kurmak için kullandıkları, en dürüstçe ve belki de en iyi belgelenmiş toplumdilbilimsel bulgulardan. Ancak tümüyle erkeklerden oluşan

bir dinleyici grubuyla tümüyle kadınlardan oluşan bir dinleyici grubu birbirinden çok farklı olabiliyor. Çünkü kadın dinleyicilerin verdiği desteğin yerini erkek, dinleyicilerde meydan okuma alıyor.

Deborah Tannen da, kadın ve erkeklerin, yetişkin çağa geldiklerinde iletişim durumlarında çocukken edindikleri değişik davranışları bilinçsizce sürdürdüklerini söylüyor. Kadınların, eşlerini ve yakın iletişimde bulundukları diğer erkekleri, yetişkinler dünyasında edinilen bir “en iyi arkadaş” olarak gördüklerini, erkeklerinse genelde kadınları dertlerini paylaşacak biri olarak görmediklerini, birlikte etkinliklerde bulunmayı tercih ettiklerini belirtiyor.

Tannen, iletişimi yakınlık ve bağımsızlık gereksinimlerinin çelişkisini dengeleme süreci olarak tanımlıyor ve genelde kadınların yakınlığa, erkeklerinse bağımsızlığa daha çok gereksinim duyduğunu söylüyor. Tannen, konuşmanın açık olan anlamını “ileti”; konuşmadaki tarafların birbirleriyle ilişkisine, söylediklerine, yaptıklarına, ya da konuştukları bireyle ilgili tutumlarına ilişkin bilgi veren yapılarıysa “üst ileti” olarak tanımlıyor. Üst iletilerin bir konuşmanın çerçevesini oluşturduğunu, söylenenin yorumlanmasını sağladığını ileri sürüyor ve erkeklerin iletiler, kadınlarınsa üst iletiler üzerinde durduğunu iddia ediyor.

Kaynaklar:

- König, G. Ç., “Dil ve Cins: Kadın ve Erkeklerin Dil Kullanımı”, Dilbilim Araştırmaları 1992, Hittit Yayınevi
- König, G., “Kadın, Erkek ve Dil”, Kuram, Kitap 10, Ocak 1996
- Tannen, D., “You Just Don’t Understand – Women and Men in Conversation”, William Morrow and Company Inc., New York, 1990
- Gumperz, J.J. (ed), “Language and Social Identity”, Cambridge University Press, 1987
- Wardhaugh, R., “An Introduction to Sociolinguistics”, Blackwell Oxford UK & Cambridge USA, 1992